

ዕውነትን ገልጦ ማየት የተሳነው ያልታደለ ትውልድ ከመሆን እንደውጣ

ከይገርማል

February 20, 2017

የማየው፣ የምስማው፣ የማነበው ሁሉ የሚገርም ነው። ታሪክን በፈለጋቸው መንገድ ለመተረክበት ደፋሮች እየተማረከ ምንም አይነት ጥያቄ ሳያነሳና ሳይመረምር እንደወረደ ተቀብሎ የሚያስተጋባ ትውልድ ካልገረመ ምን ሊገርም ይችላል? የአሮሞ ተቆርቋሪና የሞጋሳ ልጅ ነኝ የሚለው ተስፋዬ ገብረአብ የቡርቃ ዝምታ በሚለው ልብ-ወለድ መጽሀፉ የአጼ ሚኒሊክ ጦር የአርሲ አሮሞዎችን እጅና ጡት ቆርጧል በሚል ጽፏል። የታሪክ ምሁር የሆኑ ሀቀኛ አሮሞዎች የተስፋዬ ገ/አብ መጽሀፍ በየትኛውም ታሪክ ያልተደገፈ ተስፋዬ-ወለድ መሆኑን መስክረዋል። የቀድሞው የኢትዮጵያ ፕሬዚደንት ዶ/ር ነጋሪ ጊዳዳ “አርሲ ላይ በተደረገው ጦርነት እጅና ጡት ስለመቆረጡ የሚታወቅ ነገር የለም” ብለዋል። በጦርነቱ ምክንያት አርሲ ላይ የተገደሉት አሮሞዎች አሥራአንድ ሚሊዮን ይደርሳል የሚሉትን የአነግ አመራሮች “ምናለ ውሸታችሁ እንኳ ትንሽም ቢሆን ተቀባይነት እንዲኖረው የሚመስል ነገር ብትናገሩ። በአጼ ሚኒሊክ ጊዜ አይደለም የአርሲ አሮሞ መላው የሀገራችን ሕዝብ ስለመቆረጥ አሥራአንድ ሚሊዮን ይሆናል!” ብለው የተቹ ብዙዎች ናቸው። ሆኖም ምንም ሆኖ ለሌላቸው የአነግ አመራሮች በሻዕቢያ የሚተረክላቸውን ልብ-ወለድ ታሪክ ነው ብለው እየጻፉ ታዳጊ ወጣቶችን በማሳሳት ቀጥለዋል። ወጣቶችም ቢሆኑ “ነገርን ከስሩ፣ውሀን ከጥሩ” እንዲሉ የተለያዩ ማስረጃዎችን በመዳሰስ ትክክለኛውን ታሪክ ከመረዳት ይልቅ የሚነገራቸውን ተቀብለው ሌሎችንም እንዲቀበሉ የሚቀሰቅሱ በመሆናቸው የሻዕቢያና የወያኔ የጥፋት ተባባሪ ሆነዋል።

ተስፋዬ ገብረአብ

በመሠረቱ አነግ ከወያኔ የበለጠ የትግል ቆይታ ያለው ቢሆንም ከሀያ አምስት አመት በፊት ከነበረው ደረጃው ተንሸራቶ በወሬና በአሉባልታ የተጠመደ መናኛ ቡድን ሆኗል። የትግል ታሪኩ የሚያመለክተውም ምንም ጉድፍ የሌለባቸውን ንጹሀን፣ አማራ በመሆናቸው ብቻ በአስቃቂ ሁኔታ መግደሉን ነው። ዛሬም ቢሆን ከስህተቱ ሊማር ያልደፈረ፣ የሌሎችን ጉዳይ በማስፈጸም የሚኖር፣ እወክለዋለሁ ለሚለው የአሮሞ ሕዝብ ከስቃይና ከመከራ የዘለለ ምንም በጎ አስተዋጽኦ ሊያበረክት ያልቻለ፣ አሮሞውን ከቀሪው ኢትዮጵያዊ ጋር ሆድና ጀርባ እንዲሆን በማድረግ የወያኔን ዕድሜ ለማስረዘም ሳይታከት እየሰራ ያለ ጸረ-አንድነት፣ ጸረ-ሕዝብ ድርጅት ሆኖ ቀጥሏል።

አነጎች የሀሰት ታሪክ እየተረኩ ከማወናበድ ይልቅ ዴሞክራሲ የሰፈነባትና ለሁሉም የምትመች የጋራ ሀገር ለመመስረት የሚደረገውን ትግል ደግፈው ቢቆሙና ሕዝቡን ከማወናበድ ቢታቀቡ ኖሮ ሁሉም ህዝባችን ተባብሮ ወያኔን እና ስርአቱን በማስወገድ በፍቅርና በሰላም አብሮ መኖር በተቻለ ነበር። ነገር ግን የተፈጠሩትም ሆነ የሚሰሩት ለዚህ አይደለም። በመሆኑም ዛሬ እየተገደሉት ያሉት አሮሞዎች ጉዳይ ሳያሳስባቸው ከ 130 አመታት በፊት በሚኒሊክ ሰራዊት ተገድለዋል ለሚሏቸው አሮሞዎች “ወዬ ባይ” ሆነው ሙሾ በመደርደር ላይ ናቸው። የሻዕቢያና የወያኔ ብልጣብልጦች እየፈበረኩ የሚግቷቸውን ልብ-ወለድ ተቀብለው የሚያናፍሱት አነጎች ዛሬ ደግሞ በጥንት ኢትዮጵያዊያን ጀግኖቻችን አያትና ቅድመአያታቸው ላይ የአሮሞ ስም አክለው አሮሞዎች ነበሩ በማለት አውርተው ማስወራቱን ተያይዘውታል።

በመጀመሪያ ደረጃ አነግ ደካማ ድርጅት ለመሆኑ የተፈጠረበት ጊዜን እና እሁን ያለበትን ደረጃ ብቻ ማየቱ በቂ ነው። ወደሀምሳ አመት የሚጠጋው ይኸው ድርጅት ከኋላው በተፈጠረው ወያኔ ተበትኖ ሲሳደድ የሚጠቁመው ነገር አይጠፋም። በአስር ሺዎች የሚቆጠር ጦር የነበረው አነግ ሰራዊቱን የተጠቀመበት ምንም መከላከያ ያልነበራቸውን ሰላማዊ አማራዎችን ሰብስቦ ለመግደል ብቻ ነበር። ያ በሰላማዊ ዜጎች ላይ መከራ ያወረደው ሰራዊት የወያኔን ጥቃት ለመመከት ትንሽ እንኳ ሳይፍጨረጨር እጁን ሰቅሎ መማረኩ ሁላችንንም ያስገረመ ጉዳይ ነበር። የወያኔና የአነግ ድራማ በተግባር እየዋለ በነበረበት በዚያ ጊዜ የሁለቱም ድርጅቶች አመራሮች አዲስ አበባ ላይ አብረው እየተዘናኑ ነበር። በኋላም የተማረኩት የሠራዊት አባላት ለስቃይ ሲጋለጡ አመራሮች ግን በቦሌ በኩል

ወደየፈለጉበት ሀገር እንዲሄዱ ሲፈቀድላቸው ለምን? ብሎ የጠየቀ ወይም ምክንያቱን ለማወቅ የተመራመረ አልነበረም። እኒያ የአነግን ሠራዊት በትኩረት ለጥቃት አጋልጠው በቦሌ በኩል በሰላም የወጡት የአነግ አመራሮች ዛሬም የሕዝቡን አንድነት በመፈታተን የጋራ ጠላት የሆነው ወያኔ ምንም እንኳን እንዳይገጥመው በስልት እየተከላከሉለት ነው። በዚያ ላይ አዲስ ታሪክ በመድረስ አዲሱን ትውልድ መበከል የዕለት ከዕለት ተግባራቸው ሆኗል።

“ጀግና የሆነው ሁሉ አሮሞ፤ እግራችን የረገጠው ሁሉ የእኛ” የሚሉት አነጎችና ተከታዮቻቸው የወሎን መሬት መሬታችን ነው፤ ሕዝቡም ሕዝባችን ነው ሲሉ ይደመጣሉ። የሚገርመው ግን በ 1982 ዓ.ም አሰላ ላይ የታረዱት፤ በሳንጃ ሆዳቸው የተቀደደውና በእሳት የተቃጠሉት ወሎዎች መሆናቸው ነው። የአሰላ ሰለባዎች ያንን ዘግናኝ ግፍ እንዲቀበሉ የተደረገው አማርኛ ናቸው። በሚል ነበር። ያንን ረስተው ዛሬ ደግሞ ‘በላይ የወሎ፣ ወሎ የአሮሞ’ በሚል አዲስ ዜማ ለቀጠለ። ግን ይኸ ሁሉ ለምን ይጠቅማል! የአሮሞ ጀግኖች ጠፍተው ነው የሌላውን ለመንጠቅ የታሰበው? ወይስ ጀግኖች ሁሉ የእኛ ናቸው፤ ሌሎች ጀግኖች የሏቸውም ለማለት።

በላይ ዘለቀ ያውም በአባቱ በኩል አሮሞ ነው ብሎ ለመናገር መድፈር ከጅልነትም ያለፈ ነው። ምክንያቱም በላይ ዘለቀ በህይወት የነበረበት ጊዜ እንደአጼ ሚኒሊክ ጊዜ ራቅ ያለ ባለመሆኑ እንደፈለጉ ለማምታታት የሚያስቸግር ስለሆነ ነው። በላይ ዘለቀን በአካል የሚያውቁ ሰዎች በብዛት ያሉ በመሆኑ ነው። የበላይ ዘለቀን የዘር ሀረግ የሚተነትኑ ተወላጆች፤ ዘመድ አዝማዶችና የአካባቢ ታዋቂ ሰዎች ባሉበት ሁኔታ በላይ አሮሞ ነው ብሎ ማለቱ እንዳልሁትም ከጅልነት ያለፈ ነፈዝ መሆን ነው።

አነጎች አንድ ያልገባቸው ነገር ያለ ይመስለኛል፤ ጐጃም የጀግና ድህ አለመሆኑ። ጎጃም ሳር ቅጠሉ አርበኛ ነው። በጀግንነት ከበላይ ዘለቀ የሚስተካከሉ ምናልባትም የበለጡ ስሙ-ጥር ጎጃሞች በጣም ብዙ ናቸው። ችግሩ ግን ጐጃምን እንደሰልጣን ባላንጣ ያዩት የነበሩት የኢትዮጵያ ገዥዎች የጎጃምን ታሪክና የአርበኞቿን ገድል በአግባቡ አለመከራቸው ነው። የበላይ ዘለቀ ታሪክም ቢሆን ጎልቶ የወጣው በደርግ ጊዜ ነው። ደርግ አጼ ኃ/ሥላሴን ከሚወነጅልበት አንዱ የአርበኛው በላይ ዘለቀ በስቅላት መቀጣት ነበር። ይህን ያደረገው የአርበኞችን ታሪክ በትክክል ለሕዝብ ለማቅረብና የሀገር ባለውለታዎችን ለማሰብ ከመፈለግ ሳይሆን አጼውን ለመወንጀል ከማለም ነበር። ዕውነታው ይኸው ነው። አዎ በላይ ዘለቀ ጀግና ነው፤ ጀግና አማራ። የአማራን ጀግንነት ለመረዳት ያለፉትን የሦስት ሺህ ታሪክ ወደኋላ ዞር ብሎ መመልከት ያስፈልጋል። መላው ኢትዮጵያውያንን በማስተባበር ከነጭ ቅኝ ገዥዎች ጋር ተካልሎ ኢትዮጵያችንን በነጻነትና በአንድነት ያቆም የዐለም ጥቁር ሕዝቦች መመኪያ የሆነው አማራው ነው። ተወደደም ተጠላም ነጮች ሁሉ የሚመስክሩት ጥሬ ሀቅ ይኸው ነው። የኢትዮጵያ ታሪክ የሚያወሳውም ይህንኑ ዕውነታ ነው።

አነጎችና ጌቶቻቸው ይህንን ሀቅ ለመቀበል አይፈቅዱም። የአማራን ውለታና የኢትዮጵያን ዕውነተኛ ታሪክ መስማትም አይፈልጉም። ለማንም በማይገባ መልኩ እነርሱን የሚያስደስታቸው አማራ ሲወገዝና ኢትዮጵያ በመጥፎ ስም ስትጠራ መስማት ነው። ሁሉም የየራሱን ጉድለት ሸፍኖ ለችግሮች ሁሉ ምክንያት አማራው እንደሆነ አድርጎ መናገር የተለመደ ሆኗል። አሮሞዎች ወደመሀልና ወደሰሜን የተሰፋፉበትን ሁኔታ ለመተረክ አነጎች ወኔው የላቸውም። ኤርትራ በጣሊያን ቅኝ ግዛት ስር እንድትውል ያደረጉ አጼ ሚኒሊክ ናቸው የሚሉት ወያኔዎች በበኩላቸው ኤርትራ እንዴት እንደተያዘች መናገር አይፈልጉም። ራስ አሉላ ምጽዋ ላይ የቀረውን ጣሊያን ጠራርገው ለማስወጣት ያደረጉትን እንቅስቃሴ አጼ ዮሀንስ እንዲገታ ማድረጋቸውን ሊናገሩ አይፈልጉም። ለምን ሳትታዘዝ ከጣሊያን ጋር ተዋጋህ ብለው ራስ አሉላን ከስልጣን እንደሾሙባቸው እና ወደሸዋ መጥተው ከሚኒሊክ ጋር እንደኖሩ ለመናገር አይፈልጉም። አጼ ዮሀንስ የጣሊያንን ጦር ምጽዋ ላይ ትተው ወደመተማ በመዝመታቸው ከምጽዋ ወጥቶ እስከመረብ ምላሽ ያለውን ሀገር “ኤርትራ” ብሎ ሲይዝ የትግራይ መሳፍንት በቅርብ እርቀት ሆነው እያዩና እየሰሙ እንደነበረ ለመናገር አይደፍሩም።

የኢትዮጵያ አንድነት ጸሮችና የአማራ ጠላቶች ለኤርትራ መገንጠል ተጠያቂ ለማድረግ የሚነሱትም አማራውን ነው። እኒህ ወገኖች ከአድዋ ጦርነት በኋላ የኢትዮጵያ ጦር መረብን ተሻግሮ ሊያጠቃ ሲንቀሳቀስ አጼ ሚኒሊክ “የሴቱ ጡት የለው፣ የወንዱ ባት የለው፤ ከዚህ ወዲያ ያለው ሀገሬ አይደለም። በሉ ተመለሱ!” በማለት ሰራዊታቸው መረብን ተሻግሮ የኤርትራን ሕዝብ ነጻ እንዳያወጣ አድርገዋል ይላሉ። ዕውነቱ ግን ወደአድዋ የዘመተው የኢትዮጵያ ጦር አድዋ ላይ ጣሊያንን አፈር አስግጦ ካሰወጣ በኋላ ወደፊት ገፍቶ ኤርትራን በሙሉ ነጻ ለማውጣት የቀሉት ችግር፣ የሰው በርሀብ፣ በበሽታና በውጊያው መመናመን፣ የጥይት ማለቅና የመሳሰሉት ችግሮች እንቅፋት እንደሆኑ በብዙ የታሪክ ጸሀፊዎች የተገለጸ መሆኑ ነው። ያም ሆኖ በአጼ ኃ/ሥላሴ ዘመን መንግሥት ኤርትራ እንደገና ወደ እናት ሀገሯ እንድትመለስ ተደርጎ ነበር። ይህን ሁሉ ያደረገው አማራው ገዥ ነበር በተባለበት ጊዜ ነው።

ወያኔ በ 25 አመት ምን ሰራ? ብለን እስቲ እንጠይቅ! እንደእኔ አረዳድ ወያኔ ስልጣን ላይ ከወጣ ጀምሮ የኢትዮጵያን ዳር ድንበር በመዝገዝና የሕዝቡን አንድነት በማናጋት ከጠላት የከፋ በደል ፈጽሟል። ለምሳሌ ያህል ኤርትራን አስገነጠለ፣ ሀገራችንን ካለወደብ አስቀረ፣ ሕዝቡን በዘርና በሀይማኖት ከፋፍሎ ሆድና ጀርባ አደረገ፣ ለዜጎች የደረጃ ምደባ አድርጎ ነፍጠኛና ትምክህተኛ የሚለውን ሕዝብ ለጥቃት አጋለጠ፣ መንግሥታዊ ሙስናን ዘረጋ፣ — — ። የአነግ አመራሮች ይህን ሁሉ ሀቅ ያውቃሉ። ያም ሆኖ እየታገሉ ያሉት ኢፍትህዊና ኢዲሞክራሲያዊ የሆነውን ዘረኛውን ወያኔ ሳይሆን በራሱ ክልል እንኳ ስልጣን የሌለውን መከረኛውን አማራ ነው። እንጥላቸው እስኪወርድ ጮኸው የሚያወግዙት አሁን እየገደለ ያለውን ወያኔን ሳይሆን ከ 100 አመት በፊት የሞቱትን አጼ ሚኒሊክን ነው። አዲስ ሀሳብ አፍላቂ ነው የሚባለው ወጣትም የነዚህን የተቃመባቸው ሰዎች ሰበካ ተቀብሎ አብሮ ያስተጋባል።

እንደዋዘኞቹ ጭንቅላታችንን የምንጠቀመው ለኮፍያ ማስቀመጫ ነው ማለት የሚኖርብን አይሆንም። የጠላቶቻችንን ተረት ተቀብለን ከማስተጋባት ለመውጣት ዕውነቱን ፈልፍለን ማወቁ ተገቢ ነው። ወጣቶች ታሪክን መርምሩ፤ ጥሩውን ከመጥፎ ለዩ፤ ጥሩውን ለማጎልበት መጥፎውን ለማረም ቀበቷችሁን ጠበቅ አድርጋችሁ የራሳችሁን በጎ አሻራ ለማሳረፍ ተነሱ፤ ዘላቂ ሰላም የሚያመጣውን መንገድ ተከተሉ። ሁላችንም እጅ ለእጅ ተያይዘን ያልተስተካከለውን አስተካክለን፤ የጎደለውን ሞልተን ምቹ ሀገርና መልካም ስርአት ለመትከል እንነሳ! ያለፉት አባቶቻችንን ስህተት ከማውራት ወጥተን በመጭው ትውልድ ሞገስ የሚያስገኛልንን በጎ ሥራ ለመስራት እንትጋ! ታሪካችንም ቢሆን ሳይበረዝ ሳይከለስ በትክክል ይጻፍ! መጥፎም ይሁን ጥሩ ታሪክ ታሪክ ነው። ከጥሩውም ከመጥፎም ተምረን ዛሬን የምናሳምረው፤ ለወደፊቱም የምናመቻች የዛሬወቹ እኛ እንጅ የትናንቱ ታሪካችን አይደለም። እኛ የምንፈልገው ዕውነቱ ብቻ እንዲነገረን ነው። ያቀራርባል በሚል የሀሰት መድብል ሊደጎስብን አይገባም። እና እውነተኛውን ታሪካችንን መርምረን ለመጻፍ እንድንችል ዕውነትን ገልጦ ማየት የተሳነው ያልታደለ ትውልድ ከመሆን መውጣት አለብን።

ትንሳኤ ለኢትዮጵያ!